

2016/2224(INI)

13.7.2017

ADVIES

van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

aan de Commissie juridische zaken

inzake legitieme maatregelen ter bescherming van klokkenluiders die handelen
in het algemeen belang bij het onthullen van vertrouwelijke informatie van
bedrijven en overheidsinstanties
(2016/2224(INI))

Rapporteur voor advies: David Casa

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie juridische zaken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

- A. overwegende dat de rol van klokkenluiders in de openbare en de particuliere sector erin bestaat te helpen om wangedrag, zoals wanbeheer, fraude en corruptie aan het licht te brengen, tegen te gaan en te voorkomen en zo bij te dragen aan de bevordering van de mensenrechten, de rechtstaat, de vrijheid van meningsuiting, de transparantie en de democratische verantwoordingsplicht, alsook de werknemersrechten; overwegende dat klokkenluiders vaak werknemers zijn die gebonden zijn door een arbeidsrelatie en afhankelijk zijn van hun salaris om in hun levensonderhoud te voorzien;
- B. overwegende dat het belang van de bescherming van klokkenluiders is erkend door alle belangrijke internationale instrumenten in verband met corruptie en dat klokkenluidersstandaarden zijn vastgesteld in het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie (UNCAC), in de aanbeveling CM/Rec/(2014)7 van de Raad van Europa en in de OESO-aanbeveling inzake de bestrijding van omkoperij van 2009;
- C. overwegende dat de recente massale lekken die corruptie hebben onthuld, zoals de affaire rond de Panama papers en Swiss Leaks, en de openbaarmaking van omzeilingen en schendingen van de arbeidsrechtsregels, die in bepaalde gevallen hebben geleid tot werkonzekerheid, het belang van de rol van klokkenluiders voor de bescherming van het openbaar belang bevestigen; overwegende dat klokkenluiders in Europa momenteel nog niet voldoende worden erkend of beschermd;
- D. overwegende dat herhaaldelijk ernstige bezorgdheid is geuit over het feit dat klokkenluiders die in het openbaar belang handelen, geconfronteerd kunnen worden met vijandigheid, pesterijen, intimidatie en uitsluiting op hun werkplek, belemmeringen voor toekomstig werk, verlies van bestaansmiddelen en vaak ook ernstige bedreigingen aan het adres van hun familieleden en collega's; overwegende dat angst voor vergelding een afschrikkend effect kan hebben op klokkenluiders en dat zo het algemeen belang in het gedrang wordt gebracht;
- E. overwegende dat op de werkplek een werkomgeving moeten worden geschapen waarin mensen niet bang zijn om hun bezorgdheid te uiten over mogelijke wanpraktijken zoals tekortkomingen, wangedrag, wanbeheer of illegale handelingen; overwegende dat het uiterst belangrijk is te zorgen voor het juiste klimaat waarin mensen voelen dat zij problemen aan de orde kunnen stellen zonder vrees voor vergeldingsmaatregelen die gevolgen kunnen hebben voor hun huidige en toekomstige werksituatie;
- F. overwegende dat het enige doel van klokkenluiden moet zijn melding te maken van handelingen die een bedreiging vormen voor het algemeen belang, een inbreuk vormen op de wetgeving, of eender welke andere wanpraktijken of wangedrag;
- G. overwegende dat er in sommige lidstaten al wetten van kracht zijn die klokkenluiders beschermen, maar dit in andere lidstaten niet het geval is, met als gevolg een beperkte of ongelijke bescherming van klokkenluiders in de EU; overwegende dat dit van bijzonder belang is in gevallen met grensoverschrijdende of EU-brede gevolgen; overwegende dat dit rechtsonzekerheid creëert;

- H. overwegende dat het bestaan van een nationaal juridisch kader voor de bescherming van klokkenluiders niet altijd een waarborg is voor de correcte implementatie en doeltreffendheid van klokkenluidersbescherming en dat de lidstaten er derhalve moeten voor zorgen dat de bestaande nationale wetgeving voor de bescherming van klokkenluiders wordt nageleefd;
- I. overwegende dat corruptie momenteel een ernstig probleem is in de Europese Unie, aangezien deze ertoe kan leiden dat regeringen geen bescherming bieden aan de bevolking, de werknemers, de rechtstaat of de economie en kan resulteren in een afbrokkeling van de openbare instellingen en diensten, economische groei en concurrentievermogen in diverse gebieden en in een verlies aan vertrouwen in de transparantie en de democratische verantwoordingsplicht van openbare en particuliere instellingen en bedrijven; overwegende dat corruptie de economie van de Unie naar schatting jaarlijks 120 miljard EUR kost, zijnde 1 % van het bbp van de Unie;
- J. overwegende dat kwesties in verband met economische informatie van grensoverschrijdende aard kunnen zijn en dat klokkenluiders een belangrijke rol kunnen vervullen bij onthullingen omtrent illegale praktijken vanuit het buitenland die de nationale economische belangen schaden;
- K. overwegende dat klokkenluiders ook van essentieel belang zijn om in een vroeg stadium fouten, pijnpunten of problemen binnen een organisatie vast te stellen; overwegende dat als deze praktijk wordt gerespecteerd, er een organisatiecultuur tot stand kan komen waarin lessen worden getrokken uit fouten; overwegende dat dit in een aantal organisaties en lidstaten heeft geleid tot een draagvlak voor het melden van fouten en dus tot organisatorische veranderingen;
1. roept op tot actie om de publieke perceptie van klokkenluiders te veranderen, met name vanuit de politiek, de werkgevers en de media, door de aandacht te vestigen op de positieve rol die zij vervullen als mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing en als afschrikkingsmiddel om misstanden en corruptie op te sporen en te voorkomen en als een verantwoordingsmechanisme om publieke controle op overheidsmaatregelen mogelijk te maken;
  2. is ingenomen met de aanbeveling van de Raad van Europa betreffende het toepassingsgebied van een Europees kader ter bescherming van klokkenluiders, waaronder iedereen moet vallen die in de publieke of particuliere sector werkt, ongeacht de aard van hun arbeidsrelatie en los van de vraag of zij al dan niet worden betaald;
  3. verzoekt de Commissie om, na evaluatie van de rechtsgrondslag, na overleg met de sociale partners en in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, een wetgevingsvoorstel inzake klokkenluiders op te stellen; roept op tot doeltreffende maatregelen om klokkenluiders die wanpraktijken ontdekken en te goeder trouw en in het algemeen belang melden, te beschermen tegen werkgerelateerde vormen van oneerlijke behandeling, vergelding en strafrechtelijke en burgerlijke aansprakelijkheid; benadrukt dat de anonimiteit van klokkenluiders en de vertrouwelijkheid van het proces moet worden gewaarborgd;
  4. wijst erop dat het risico bestaat dat klokkenluiders-werknemers die in het algemeen belang hebben gehandeld, worden uitgesloten van carrièremogelijkheden, hun baan verliezen of

het slachtoffer worden van vergeldingsmaatregelen door collega's en de directie op het werk, en wijst op het ontmoedigende, bedreigende en psychologisch verwoestende effect dat dit op lange termijn heeft op werknemers die met wanpraktijken in aanraking komen; benadrukt dat klokkenluiders een hoog persoonlijk en professioneel risico lopen en daar gewoonlijk in hun privé- en in hun beroepsleven een prijs voor betalen; benadrukt daarom dat de definitie van "klokkenluider" moet worden toegepast op zoveel mogelijk verschillende soorten werknemers, waaronder huidige en voormalige werknemers, alsook stagiairs, leerlingen en anderen;

5. herinnert eraan dat er instrumenten moeten worden ontwikkeld ter bestraffing en uitbanning van elke vorm van vergelding, zoals pesterijen of een andere bestraffende of discriminerende behandeling, waaronder ook maatregelen tegen collega's of familieleden als gevolg van de openbaarmaking van informatie;
6. benadrukt dat klokkenluiders en hun familieleden van wie het leven of de veiligheid in gevaar is, recht moeten hebben op effectieve en adequate bescherming en indien nodig een rechtszaak moeten kunnen aanspannen;
7. benadrukt dat klokkenluiders een belangrijke informatiebron vormen voor de onderzoeksjournalistiek en dringt er bij de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat de rechten van journalisten en de identiteit van klokkenluiders die te goeder trouw handelen, daadwerkelijk en wettelijk worden beschermd indien de beschuldigingen waar blijken; benadrukt dat journalisten, indien zij zelf de bron zijn, eveneens moeten worden beschermd en dat overheden in beide gevallen moeten afzien van het gebruik van surveillance;
8. is van mening dat de bewijslast bij de werkgever moet liggen en dat hij duidelijk moet aantonen dat eventuele maatregelen die tegen een werknemer zijn genomen, geenszins verband hielden met een openbaarmaking door een klokkenluider;
9. dringt er bij werkgevers en autoriteiten op aan om doeltreffende kanalen op te zetten voor het melden en openbaar maken van wanpraktijken, om na grondige verificatie snel op te treden naar aanleiding van de informatie die zij ontvangen, en om met spoed alle noodzakelijke en belanghebbende partijen, instanties en instellingen in kennis te stellen van eventuele onregelmatigheden of wanpraktijken;
10. herinnert eraan dat het noodzakelijk is de vereiste rechtszekerheid en bescherming te bieden in de hele Unie voor personen die geverifieerde wanpraktijken binnen de openbare en de particuliere sector melden;
11. brengt in herinnering dat bij een toekomstig normatief kader rekening moet worden gehouden met de regels, plichten en verplichtingen die voor arbeid gelden of er gevolgen voor hebben; onderstreept ook dat dit gedaan moet worden met de betrokkenheid van de sociale partners en met inachtneming van de collectieve arbeidsovereenkomsten;
12. herinnert eraan dat na een grondige verificatie en in het geval van opzettelijk valse beschuldigingen die te kwader trouw zijn gemaakt, de verantwoordelijken hiervoor rekenschap moeten afleggen;
13. verzoekt de autoriteiten dringend maatregelen te nemen betreffende de verplichting om te

voorzien in middelen voor het organiseren van de ontvangst en verwerking van meldingen, zowel bij werkgevers als bij de betrokken autoriteiten zelf.

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	12.7.2017
Uitslag eindstemming	+: 50 -: 0 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ādām K3sa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, J3r3me Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Ver3nica Lope Fontagn3, Javi L3pez, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Jo3lle M3lin, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Terry Reintke, Robert Rochefort, Claude Rolin, Sven Schulze, Si3n Simon, Romana Tomc, Yana Toom, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Źdanoka, Jana Źitňanskā
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Maria Arena, Lynn Boylan, Tania Gonz3lez Peñas, Marju Lauristin, Paloma L3pez Bermejo, Anne Sander, Joachim Schuster, Csaba S3gor, Helga Stevens, Flavio Zanonato
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Andrejs Mamikins

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE

50	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Helga Stevens, Jana Žitňanská
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Lynn Boylan, Tania González Peñas, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo
NI	Lampros Fountoulis
PPE	David Casa, Danuta Jazłowiecka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Maria Arena, Guillaume Balas, Brando Benifei, Ole Christensen, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jan Keller, Marju Lauristin, Javi López, Andrejs Mamikins, Joachim Schuster, Siôn Simon, Marita Ulvskog, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke, Tatjana Ždanoka

0	-

2	0
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding